Streda 15. januára 2020

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P9_TA(2020)0005

Európsky ekologický dohovor

Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020 o európskom ekologickom dohovore (2019/2956(RSP))

(2021/C 270/01)

Európsky parlament,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európsky ekologický dohovor (COM(2019)0640),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. novembra 2018 s názvom Čistá planéta pre všetkých – Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo (COM(2018)0773) a na podrobnú analýzu, o ktorú sa opiera toto oznámenie,

— so zreteľom na environmentálny akčný program EÚ do roku 2020 a na jej víziu na rok 2050,

— so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC), Kjótsky protokol k tomuto dohovoru a na Parížsku dohodu,

— so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (DBD),

— so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú prijala OSN, a na ciele udržateľného rozvoja,

— so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a perspektíva 2020:

— so zreteľom na osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) s názvom Globálne otepľovanie o 1,5 °C, jeho piatu hodnotiacu správu (AR5) a súhrnnú správu, jeho osobitnú správu o zmene klímy a pôde a na jeho osobitnú správu o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme,

— so zreteľom na správu Programu OSN pre životné prostredie o medzerách v oblasti emisií z roku 2019 uverejnenú 26. novembra 2019 a na piatu súhrnnú správu Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) z decembra 2019 o produkcii fosílnych palív (správa o medzerách v produkcii z roku 2019),

— so zreteľom na celosvetovú hodnotiacu správu o biodiverzite a ekosystémových službách z 31. mája 2019, ktorú vypracovala Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES), určené pre tvorcov politík,

— so zreteľom na Globálny výhľad v oblasti zdrojov na rok 2019 vypracovaný Medzinárodným panelom o zdrojoch Programu OSN pre životné prostredie,

— so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

— so zreteľom na dohovory a odporúčania Medzinárodnej organizácie práce (MOP),

— so zreteľom na revidovanú Európsku sociálnu chartu Rady Európy,

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv,

— so zreteľom na 26. konferenciu zmluvných strán UNFCCC, ktorá sa uskutoční v decembri 2020, a na skutočnosť, že všetky zmluvné strany UNFCCC musia zvýšiť svoje vnútroštátne stanovené príspevky v súlade s cieľmi Parížskej dohody,

— so zreteľom na 15. konferenciu zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite (COP 15), ktorá sa má konať v októbri 2020 v čínskom Kunmingu a na ktorej zmluvné strany musia rozhodnúť o globálnom rámci na zastavenie straty biodiverzity na obdobie po roku 2020,

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2019 o zmene klímy – dlhodobá strategická vízia Európy pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s Parížskou dohodou ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o konferencii OSN o zmene klímy 2019 v španielskom Madride (COP 25) ([3]),

— so zreteľom na závery Európskej rady z 12. decembra 2019,

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže toto uznesenie je prvou všeobecnou reakciou Európskeho parlamentu na oznámenie Komisie o európskom ekologickom dohovore; keďže Európsky parlament podľa toho, ako budú pokračovať práce na tomto dohovore, prinesie podrobnejšie stanoviská ku konkrétnym opatreniam a politickým opatreniam a využije všetky svoje legislatívne právomoci na preskúmanie a zmenu návrhov Komisie s cieľom zabezpečiť, aby tieto návrhy podporovali všetky ciele ekologického dohovoru;

1. zdôrazňuje naliehavú potrebu ambicióznych opatrení na riešenie zmeny klímy a výziev súvisiacich so životným prostredím a na obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 °C a zabránenie masívnej strate biodiverzity; preto víta oznámenie Komisie o európskom ekologickom dohovore; súhlasí so záväzkom Komisie pretransformovať EÚ na zdravšiu, udržateľnú, spravodlivú, nestrannú a prosperujúcu spoločnosť s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov; požaduje, aby sa potrebný prechod na klimaticky neutrálnu spoločnosť uskutočnil najneskôr do roku 2050 a stal sa tak úspešným európskym príbehom;

2. zdôrazňuje, že všetkým ľuďom žijúcim v Európe by sa malo zaručiť základné právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie a na stabilnú klímu, a to bez diskriminácie, a že toto právo musí byť naplnené pomocou ambicióznych politík a musí byť v plnej miere vynútiteľné prostredníctvom súdneho systému na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ;

3. je pevne presvedčený, že európsky ekologický dohovor by mal podporiť integrovaný a vedecký prístup a spojiť všetky sektory, aby boli na rovnakej ceste k tomu istému cieľu; domnieva sa, že integrácia rôznych politík smerom k celostnej vízii je skutočnou pridanou hodnotou európskeho ekologického dohovoru, a preto by sa mala posilniť; ekologický dohovor považuje za katalyzátor inkluzívnej a nediskriminačnej spoločenskej transformácie, ktorej kľúčovými cieľmi je dosiahnutie klimatickej neutrality, ochrana životného prostredia, udržateľné využívanie zdrojov a zdravie a kvalita života občanov v rámci hraníc planéty;

([1]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0217.
([2]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0078.
([3]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0079.

Streda 15. januára 2020

4. zdôrazňuje, že ekologický dohovor by mal byť jadrom európskej stratégie pre nový udržateľný rast, ktorý rešpektuje hranice planéty Zem, a pre vytvorenie hospodárskych príležitostí, podporu investícií a poskytovanie kvalitných pracovných miest; vyjadruje presvedčenie, že to bude prínosom pre európskych občanov a spoločnosti a prinesie moderné a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, pričom hospodársky rast bude oddelený od globálnych emisií skleníkových plynov EÚ a využívania zdrojov a vzniku odpadu; zdôrazňuje, že ekologický dohovor musí viesť k sociálnemu pokroku, zlepšovaniu blahobytu všetkých, znižovaniu sociálnych nerovností, hospodárskych nerovnováh medzi členskými štátmi, ako aj rozdielov medzi pohlaviami a medzi generáciami; domnieva sa, že pri tomto spravodlivom prechode by sa nemalo zabudnúť na nikoho a na žiadne miesto a mali by sa riešiť sociálne a hospodárske nerovnosti;

5. domnieva sa, že ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja by mali byť stredobodom procesu tvorby politík EÚ a ich vykonávania, aby EÚ podporovala model ľudského rozvoja zlučiteľný so zdravou planétou; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že európsky ekologický dohovor musí spojiť sociálne práva, environmentálnu integritu, regionálnu súdržnosť, udržateľnosť a priemyselné odvetvia odolné voči budúcim zmenám, ktoré budú globálne konkurencieschopné, a to v prospech všetkých;

6. zdôrazňuje, že cieľom ekologického dohovoru musí byť prosperujúce, spravodlivé, udržateľné a konkurencieschopné hospodárstvo, ktoré funguje pre všetkých a vo všetkých regiónoch Európy; domnieva sa, že európsky ekologický dohovor by mal vytvárať hospodárske príležitosti a zabezpečovať spravodlivosť medzi generáciami; zdôrazňuje, že s cieľom zabezpečiť spravodlivý prechod je dôležité rešpektovať a posilňovať sociálny dialóg na všetkých úrovniach a vo všetkých odvetviach; zdôrazňuje potrebu rodového hľadiska vo vzťahu k opatreniam a cieľom v ekologickom dohovore vrátane uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a rodovo responzívnych opatrení; opakuje, že prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a udržateľnú spoločnosť sa musí uskutočniť v spojení s vykonávaním Európskeho piliera sociálnych práv, a trvá na tom, aby všetky iniciatívy uskutočňované v rámci európskeho ekologického dohovoru boli s ním plne zlučiteľné;

7. zdôrazňuje, že na to, aby Únia dosiahla ciele európskeho ekologického dohovoru, je potrebné zmobilizovať významné verejné a súkromné investície, čo považuje za rozhodujúci predpoklad úspechu ekologického dohovoru; domnieva sa, že EÚ musí pre investorov zabezpečiť dlhodobú istotu a regulačnú predvídateľnosť, ako aj primeraný finančný rámec, zdroje a trhové a fiškálne stimuly ekologickej transformácie v záujme pozitívnej a udržateľnej sociálnej, priemyselnej a hospodárskej zmeny; opakuje, že vďaka európskemu ekologickému dohovoru by sa Európa mala dostať na cestu dlhodobého udržateľného rastu, prosperity a blahobytu, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa naše environmentálne, hospodárske a sociálne politiky rozvíjali tak, aby sa zabezpečil spravodlivá transformácia;

8. zdôrazňuje, že globálne výzvy, ktoré prináša zmena klímy a zhoršovanie stavu životného prostredia, si vyžadujú globálnu reakciu; zdôrazňuje, že EÚ musí preukázať ambíciu, a zdôrazňuje nutnosť mobilizovať ďalšie regióny sveta, aby pracovali na dosiahnutí rovnakého cieľa; zdôrazňuje úlohu EÚ ako svetového lídra v oblasti životného prostredia a opatrení v oblasti klímy;

9. navrhuje, aby všetky opatrenia v rámci ekologického dohovoru vychádzali z vedeckého prístupu a boli založené na holistických posúdeniach vplyvu;

10. uznáva svoju inštitucionálnu zodpovednosť za znižovanie svojej uhlíkovej stopy; navrhuje prijať vlastné opatrenia na znižovanie emisií vrátane nahradenia vozidiel svojho vozového parku vozidlami s nulovými emisiami a naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby sa dohodli na jedinom sídle Európskeho parlamentu;

Zvýšenie ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050

11. domnieva sa, že právne záväzný záväzok EÚ k dosiahnutiu klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050 bude významným nástrojom mobilizácie potrebných spoločenských, politických, hospodárskych a technologických síl v prospech transformácie; osobitne zdôrazňuje, že transformácia je spoločným úsilím všetkých členských štátov a že každý členský štát musí prispieť k dosiahnutiu klimatickej neutrality v EÚ najneskôr do roku 2050; vyzýva Komisiu, aby do marca 2020 predložila návrh európskeho právneho predpisu v oblasti klímy;

12. požaduje ambiciózny právny predpis v oblasti klímy s právne záväzným domácim cieľom pre celé hospodárstvo dosiahnuť nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov najneskôr do roku 2050 a s priebežnými cieľmi EÚ na roky 2030 a 2040, ktoré sa sfinalizujú ako súčasť právneho predpisu, a to najneskôr do jeho prijatia spoluzákonodarcami na základe posúdení vplyvu, ako aj so silným rámcom riadenia; zdôrazňuje, že právny predpis v oblasti klímy musí odrážať najlepšie

dostupné vedecké poznatky s cieľom obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C a mal by sa pravidelne aktualizovať vzhľadom na vývoj právneho rámca EÚ a cyklus revízií Parížskej dohody; domnieva sa, že právny predpis v oblasti klímy musí zahŕňať aj konkrétne adaptačné prvky, a to najmä požiadavku, aby všetky členské štáty prijali akčné plány na prispôsobenie sa zmene klímy;

13. požaduje zvýšenie cieľa EÚ znížiť domáce emisie skleníkových plynov o 55 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 1990; naliehavo vyzýva Komisiu, aby na tento účel čo najskôr predložila návrh, aby EÚ mohla prijať tento cieľ ako svoj aktualizovaný vnútroštátne stanovený príspevok (NDC) v dostatočnom predstihu pred konferenciou COP 26; okrem toho požaduje, aby bol tento cieľ následne zapracovaný do európskeho právneho predpisu v oblasti klímy;

14. domnieva sa, že EÚ musí zohrávať aktívnu úlohu a preukázať silné vedúce postavenie pri príprave na konferenciu COP26, na ktorej by mali zmluvné strany prijať čo najambicióznejšie kolektívne záväzky v oblasti klímy; v tejto súvislosti sa domnieva, že EÚ by mala čo najskôr v roku 2020 prijať zvýšený NDC s cieľom podporiť ostatné krajiny mimo EÚ, najmä hlavných pôvodcov emisií, aby urobili to isté; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu dohodnúť sa na zvýšenom NDC v dostatočnom časovom predstihu pred plánovaným samitom EÚ – Čína v septembri, ako aj pred samitom EÚ – Afrika;

15. uznáva, že trajektórie dosiahnutia klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050 spravodlivým a nákladovo efektívnym spôsobom môžu byť v jednotlivých členských štátoch odlišné, pričom uznáva, že krajiny majú rôzne východiskové situácie a zdroje a niektoré napredujú rýchlejšie než iné, ale ekologická transformácia by sa mala zmeniť na hospodársku a sociálnu príležitosť pre všetky regióny Európy;

16. zdôrazňuje, že čisté emisie sa budú musieť znížiť takmer na nulu vo všetkých odvetviach hospodárstva s cieľom spoločne prispieť k dosiahnutiu cieľa klimatickej neutrality; vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby predložila na základe posúdení vplyvu návrhy na revíziu legislatívnych opatrení EÚ v oblasti klímy a energetiky do júna 2021 s cieľom naplniť zvýšené strednodobé a dlhodobé ambície v oblasti klímy; vyzýva Komisiu, aby využila aj dodatočný potenciál iných existujúcich právnych predpisov EÚ prispieť k opatreniam v oblasti klímy, ako sú smernica o ekodizajne, právne predpisy EÚ o odpadoch, opatrenia v oblasti obehového hospodárstva a nariadenie o fluórovaných skleníkových plynoch; okrem toho zdôrazňuje, že riešenia blízke prírode môžu členským štátom pomôcť dosiahnuť ich ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov a v oblasti biodiverzity, ale trvá na tom, že by mali byť doplnkové k zníženiu emisií skleníkových plynov pri zdroji;

17. je presvedčený, že nové a zvýšené ciele v oblasti skleníkových plynov si vyžadujú, aby bol systém obchodovania s emisiami (ETS) vhodný na daný účel; vyzýva Komisiu, aby urýchlene preskúmala smernicu o ETS vrátane lineárneho redukčného koeficientu, pravidiel prideľovania bezplatných kvót a prípadnej potreby emisnej ceny uhlíka;

18. vzhľadom na pretrvávajúce globálne rozdiely v ambíciách v oblasti klímy podporuje zámer Komisie pracovať na mechanizme kompenzácie uhlíka na hraniciach, ktorý by bol v súlade s pravidlami WTO; vytvorenie takéhoto mechanizmu vidí ako súčasť širšej stratégie pre konkurencieschopné dekarbonizované hospodárstvo EÚ, ktorá presadzuje ambície EÚ v oblasti klímy a zároveň zabezpečuje rovnaké podmienky; konštatuje, že Komisia sa domnieva, že tento mechanizmus by bol alternatívou existujúcich opatrení, ktoré sa týkajú úniku uhlíka, v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v EÚ; zdôrazňuje, že súčasné opatrenia na riešenie úniku uhlíka by sa nemali zrušiť, kým sa nezavedie nový systém, a žiada Komisiu, aby pred predložením návrhov vykonala podrobnú analýzu rôznych foriem, ktoré by kompenzácia uhlíka na hraniciach mohla mať, pred predpokladaným preskúmaním právnych predpisov v oblasti klímy plánovaným na jún 2021; domnieva sa, že budúci mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach by mal zachovať hospodárske stimuly pre úspešnú ekologickú transformáciu a pre priekopníkov v oblasti klímy, podporovať trh s nízkouhlíkovým tovarom v rámci EÚ, zabezpečiť efektívnu cenu uhlíka v EÚ a zároveň podporiť stanovovanie cien uhlíka v iných častiach sveta; domnieva sa, že musí zohľadňovať osobitosti každého sektora a že by sa mohol zavádzať postupne vo vybraných sektoroch, pričom by sa malo predísť zbytočným dodatočným administratívnym nákladom, najmä pre európske MSP;

19. víta plánovaný návrh revízie smernice o zdaňovaní energie, pokiaľ ide o otázky životného prostredia, s cieľom uplatňovať zásadu „znečisťovateľ platí“, pričom sa zohľadnia vnútroštátne fiškálne politiky a zároveň sa zabráni prehlbovaniu nerovností;

Streda 15. januára 2020

20. požaduje novú a ambicióznejšiu stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy; pripomína, že v EÚ a jej členských štátoch je potrebné väčšie úsilie v oblasti ochrany klímy, budovania odolnosti, prevencie a pripravenosti; zdôrazňuje potrebu mobilizovať verejné a súkromné investície do adaptácie a požaduje skutočnú súdržnosť politík v oblasti výdavkov EÚ, aby sa adaptácia a odolnosť proti zmene klímy posudzovali ako kľúčové kritériá pri každom príslušnom financovaní EÚ; zároveň sa domnieva, že predchádzanie katastrofám, pripravenosť a reakcia musia tvoriť silný nástroj solidarity s dostatočnými zdrojmi; požaduje konzistentné a dostatočné vyčlenenie finančných prostriedkov v rozpočte EÚ, ako aj združené zdroje na mechanizmus EÚ v oblasti civilnej ochrany;

21. víta oznámenie, že Komisia začne Európsky klimatický pakt; zdôrazňuje, že Európsky klimatický pakt musí spájať občanov, regióny, miestne spoločenstvá, občiansku spoločnosť, podniky (vrátane MSP) a odborové zväzy ako aktívnych účastníkov pri prechode na klimatickú neutralitu, a to na základe skutočného dialógu a transparentných a participatívnych procesov, a to aj pri navrhovaní, vykonávaní a hodnotení politík; považuje za dôležité spolupracovať so zúčastnenými stranami z energeticky náročných sektorov a s príslušnými sociálnymi partnermi, najmä so zamestnávateľmi, pracovníkmi, mimovládnymi organizáciami a akademickou obcou, s cieľom prispieť k nájdeniu udržateľných riešení pri prechode na uhlíkovo neutrálne ekonomiky;

Zásobovanie čistou, dostupnou a bezpečnou energiou

22. zdôrazňuje ústrednú úlohu energie pri prechode na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov a víta zámer Komisie naďalej dekarbonizovať energetický systém tak, aby EÚ mohla najneskôr do roku 2050 dosiahnuť klimatickú neutralitu; žiada, aby sa smernica o obnoviteľných zdrojoch energie zrevidovala v súlade s týmito ambíciami a aby sa pritom stanovili záväzné vnútroštátne ciele pre každý členský štát; okrem toho víta prioritu, ktorá sa pripisuje energetickej efektívnosti; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo všetkých odvetviach a politikách uplatňovali zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti, ktorá má zásadný význam, pokiaľ ide o zníženie energetickej závislosti EÚ a emisií z výroby energie, a zároveň poskytuje miestne pracovné miesta v rámci renovácií a znižuje účty občanov za energiu; žiada, aby sa smernica o energetickej efektívnosti (EED) a smernica o energetickej hospodárnosti budov (EED) zrevidovali v súlade so zvýšenými ambíciami EÚ v oblasti klímy a aby sa posilnilo ich vykonávanie prostredníctvom záväzných vnútroštátnych cieľov, pričom osobitná pozornosť sa musí venovať zraniteľným občanom a zároveň sa musí zohľadňovať potreba hospodárskej predvídateľnosti pre príslušné odvetvia;

23. zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody je životne dôležité presadzovanie na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zabezpečili, že národné energetické a klimatické plány budú plne v súlade s cieľmi EÚ; pripomína právomoc členských štátov rozhodovať o svojom energetickom mixe v rámci politík EÚ v oblasti klímy a energetiky;

24. zdôrazňuje, že v záujme splnenia cieľov EÚ v oblasti klímy a udržateľnosti musia všetky odvetvia zvýšiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a postupne ukončiť využívanie fosílnych palív; požaduje revíziu usmernení o TEN-E pred prijatím budúceho zoznamu projektov spoločného záujmu s cieľom zosúladiť legislatívny rámec s prioritou zavádzania inteligentných sietí a zabrániť blokovaniu investícií, ktoré súvisia s vysokými emisiami uhlíka; zdôrazňuje, že je potrebný strategický prístup k energetickým klastrom EÚ zameraný na využívanie najúčinnejších investícií do udržateľných zdrojov energie; víta preto oznámenie o stratégii v oblasti veternej energie na mori; domnieva sa, že politiky EÚ by mali osobitne posilniť inovácie a zavádzanie udržateľného uskladňovania energie a ekologického vodíka; poukazuje na to, že sa musí zabezpečiť, aby využívanie zdrojov energie, ako je zemný plyn, malo len prechodný charakter vzhľadom na cieľ klimatickej neutrality, ktorý sa má dosiahnuť najneskôr do roku 2050;

25. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zabezpečiť dobre fungujúci, plne integrovaný, spotrebiteľsky orientovaný a konkurencieschopný trh s energiou v Európe; zdôrazňuje, že na dosiahnutie plne integrovaného trhu s energiou sú dôležité cezhraničné prepojenia; víta vyhlásenie, že Komisia do polovice roku 2020 navrhne opatrenia týkajúce sa inteligentnej integrácie, a zdôrazňuje, že ďalšia integrácia trhu EÚ s energiou bude zohrávať dôležitú úlohu pri zvyšovaní bezpečnosti dodávok energie a dosahovaní hospodárstva s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov; zdôrazňuje, že dostatočne financovaná Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky je potrebná na posilnenie a zintenzívnenie regionálnej spolupráce členských štátov;

26. trvá na rýchlom postupnom zrušení priamych a nepriamych dotácií na fosílne palivá do roku 2020 v EÚ a v každom členskom štáte;

27. víta ohlásenú vlnu renovácií verejných a súkromných budov a nabáda na zameranie sa na renováciu škôl a nemocníc, ako aj sociálneho a nájomného bývania s cieľom pomôcť domácnostiam s nízkym príjmom; zdôrazňuje, že je nutné, aby sa existujúce budovy renovovali na budovy s takmer nulovou spotrebou energie, s cieľom dosiahnuť uhlíkovú neutralitu najneskôr do roku 2050: zdôrazňuje, že sektor budov má vysoký potenciál úspory energie a potenciál výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mieste, čo môže zvýšiť zamestnanosť a pomôcť MSP expandovať; domnieva sa, že inteligentný a pokrokový legislatívny rámec je nevyhnutný; preto víta návrhy na zníženie vnútroštátnych regulačných prekážok pri renováciách, ako aj revíziu nariadenia o stavebných výrobkoch; požaduje dôsledné presadzovanie povinností členských štátov renovovať verejné budovy v súlade so smernicou o energetickej hospodárnosti; nabáda na presadzovanie drevostavebných a ekologických stavebných materiálov;

28. zdôrazňuje, že transformácia v oblasti energetiky musí byť sociálne udržateľná a nesmie viesť k zhoršeniu energetickej chudoby, a víta záväzok Komisie v tejto oblasti; domnieva sa, že komunity, ktoré bojujú proti energetickej chudobe, musia mať k dispozícii potrebné nástroje na účasť na ekologickej transformácii prostredníctvom vzdelávania, poradenských služieb a podnecovaním dlhodobých investícií; požaduje cielené opatrenia v úzkej spolupráci s členskými štátmi a výmenu najlepších postupov zameraných na zníženie energetickej chudoby a podporu rovnakého prístupu k finančným nástrojom na renovácie s ohľadom na energetickú efektívnosť; domnieva sa, že náklady na renováciu s cieľom zabezpečiť energetickú hospodárnosť by nemali znášať domácnosti s nízkym príjmom; okrem toho zdôrazňuje úlohu diaľkového vykurovania pri zabezpečovaní cenovo dostupnej energie;

29. vo všeobecnosti podporuje myšlienku trhových opatrení ako jedného z nástrojov na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy; vyjadruje však výhrady, pokiaľ ide o potenciálne začlenenie emisií z budov do EU ETS, pretože by sa tým odstránila zodpovednosť z oblasti verejnej činnosti a mohlo by to viesť k vyšším nákladom nájomníkov a vlastníkov nehnuteľností za energiu; domnieva sa, že akékoľvek takéto opatrenie si vyžaduje ďalšiu analýzu;

Mobilizácia priemyslu pre čisté a obehové hospodárstvo

30. považuje prechod na modernú a klimaticky neutrálnu, vysoko zdrojovo efektívnu a konkurencieschopnú priemyselnú základňu v EÚ najneskôr do roku 2050 za kľúčový problém a príležitosť a víta oznámenie, že Komisia predloží v marci 2020 novú priemyselnú stratégiu, ako aj stratégiu pre MSP; zdôrazňuje, že priemyselná konkurencieschopnosť a politika v oblasti klímy sa navzájom posilňujú a že dosiahnutie inovatívnej a klimaticky neutrálnej reindustrializácie vytvorí miestne pracovné miesta a zabezpečí konkurencieschopnosť európskeho hospodárstva;

31. zdôrazňuje, že priemyselná stratégia by sa mala zamerať na stimulovanie hodnotových reťazcov pre ekonomicky životaschopné a udržateľné výrobky, procesy a obchodné modely a na dosiahnutie klimatickej neutrality, efektívnosti využívania zdrojov, obehovosti a netoxického životného prostredia, pričom by mala zachovať a rozvíjať medzinárodnú konkurencieschopnosť a zabrániť premiestňovaniu európskych priemyselných odvetví; súhlasí s Komisiou, že energeticky náročné priemyselné odvetvia – napríklad oceliarske, chemické a cementárske odvetvie – sú pre európsky priemysel nevyhnutné a že modernizácia a dekarbonizácia týchto odvetví je kľúčová;

32. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť týchto transformácií a venovala pritom osobitnú pozornosť najviac znevýhodneným regiónom, oblastiam zasiahnutým priemyselnou transformáciou (najmä regiónom, v ktorých sa ťaží uhlie, a oblastiam závislým od uhlíkovo náročných odvetví, ako je výroba ocele), riedko osídleným oblastiam a územiam, ktoré sú zraniteľné z hľadiska životného prostredia;

33. zdôrazňuje, že v stratégiách pre priemysel a MSP musia byť stanovené jasné plány poskytovania komplexného súboru stimulov a možností financovania, pokiaľ ide o inovácie, zavádzanie prelomových technológií a nové udržateľné obchodné modely, ako aj odstránenie všetkých regulačných prekážok; žiada, aby EÚ podporovala priekopníkov v oblasti klímy a zdrojov, pričom by mala zaujať technologicky neutrálny prístup, ktorý bude v súlade s najlepšími dostupnými vedeckými poznatkami a dlhodobými cieľmi EÚ v oblasti klímy a životného prostredia; zdôrazňuje úlohu environmentálne bezpečného zachytávania a ukladania oxidu uhličitého pri zabezpečovaní, aby bol ťažký priemysel klimaticky neutrálny, a to v oblastiach, kde nie sú k dispozícii žiadne možnosti priameho zníženia emisií;

34. pripomína zásadnú úlohu digitálnych technológií pri podpore ekologickej transformácie, napríklad zlepšením efektívneho využívania zdrojov a energie a zlepšením monitorovania životného prostredia, a prostredníctvom klimatického prínosu plnej digitalizácie prenosu a distribúcie a inteligentných aplikácií; domnieva sa, že priemyselná stratégia by mala –

tak ako sa to navrhuje – zahŕňať ekologickú a digitálnu transformáciu a mala by určiť kľúčové ciele a prekážky, ktoré bránia plnému využívaniu potenciálu digitálnych technológií; vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégie a financovanie pre zavádzanie inovatívnych digitálnych technológií; zároveň zdôrazňuje význam zlepšenia energetickej efektívnosti a výkonnosti obehového hospodárstva samotného digitálneho sektora a víta v tejto súvislosti záväzky Komisie; žiada Komisiu, aby stanovila metodiku monitorovania a vyčíslenia rastúceho vplyvu digitálnych technológií na životné prostredie, a to bez vytvárania zbytočnej administratívnej záťaže;

35. zdôrazňuje, že priemyselná stratégia musí náležite zohľadňovať vplyv na pracovnú silu, ako aj odbornú prípravu, rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov; vyzýva Komisiu, aby pozorne preskúmala regionálny rozmer tejto stratégie a aby zabezpečila, že sa na nikoho a na žiadny región nezabudne; trvá na tom, že stratégia musí zahŕňať sociálny dialóg, do ktorého sú pracovníci plne zapojení;

36. požaduje ambiciózny nový akčný plán pre obehové hospodárstvo, ktorý sa musí zameriavať na zníženie celkovej environmentálnej stopy a stopy zdrojov výroby a spotreby v EÚ a musí poskytovať silné stimuly pre inovácie, udržateľné podniky a trhy s klimaticky neutrálnymi a obehovými výrobkami, pričom kľúčové priority sú efektívne využívanie zdrojov, nulové znečistenie a predchádzanie vzniku odpadu; zdôrazňuje silné synergie medzi opatreniami v oblasti klímy a obehovým hospodárstvom, najmä v energeticky náročných odvetviach s vysokými emisiami uhlíka; požaduje, aby sa na úrovni EÚ stanovil cieľ v oblasti efektívneho využívania zdrojov;

37. vyzýva Komisiu, aby v prioritných sektoroch, ako sú komerčný odpad, textil, plasty, elektronika, stavebníctvo a potraviny, navrhla ciele pre separovaný zber, znižovanie množstva odpadu, opätovné použitie a recykláciu a ďalšie konkrétne opatrenia, ako je rozšírená zodpovednosť výrobcu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia na podporu trhu s recyklovanými materiálmi v Európe vrátane spoločných noriem kvality a aby v prioritných odvetviach, v ktorých je to možné, stanovila povinné ciele pre používanie regenerovaných materiálov; zdôrazňuje, že je dôležité rozvíjať cykly netoxických materiálov, zintenzívniť nahrádzanie látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy a podporovať výskum a inovácie v záujme rozvoja netoxických výrobkov; vyzýva Komisiu, aby zvážila opatrenia na riešenie dovážaných výrobkov obsahujúcich látky alebo zložky, ktoré sú v EÚ zakázané a ktoré by sa recykláciou nemali opätovne dostávať na trh EÚ v spotrebiteľských výrobkoch;

38. podporuje politické opatrenia zamerané na udržateľné výrobky vrátane rozšírenia rozsahu ekodizajnu prostredníctvom právnych predpisov, na základe ktorých sa výrobky stanú trvanlivejšími, opraviteľnými, opätovne použiteľnými a recyklovateľnými, vrátane ambiciózneho pracovného programu pre ekodizajn a udeľovanie environmentálnej značky po roku 2020, ktorý bude zahŕňať aj smartfóny a iné nové IT zariadenia; požaduje legislatívne návrhy týkajúce sa práva na opravu a vylúčenia plánovaného zastarávania a spoločných nabíjačiek pre mobilné IT zariadenia; podporuje plány Komisie týkajúce sa legislatívnych návrhov na zaistenie bezpečného, obehového a udržateľného hodnotového reťazca batérií v prípade všetkých batérií a očakáva, že tento návrh bude obsahovať prinajmenšom opatrenia týkajúce sa ekodizajnu, cieľov v oblasti opätovného použitia a recyklácie a udržateľného, ako aj sociálne zodpovedného získavania zdrojov; zdôrazňuje potrebu vytvoriť silný a udržateľný klaster batérií a zásobníkov v Európe; podčiarkuje, že je potrebné podporovať miestnu spotrebu a výrobu založenú na zásadách, ktoré spočívajú v odmietnutí, znížení, opätovnom použití, recyklácii a oprave s cieľom zastaviť obchodné stratégie plánovaného zastarávania, pri ktorých sú výrobky navrhnuté tak, aby mali krátku životnosť a bolo ich treba nahradiť, a prispôsobiť spotrebu limitom planéty; domnieva sa, že právo na opravu a trvalú podporu služieb IT je nevyhnutné na dosiahnutie udržateľnej spotreby; žiada, aby boli tieto práva zakotvené v práve EÚ;

39. naliehavo vyzýva Komisiu, aby ďalej zintenzívnila opatrenia EÚ proti znečisťovaniu plastmi, najmä v morskom prostredí, a vyzýva na širšie obmedzenia plastových predmetov na jedno použitie a ich náhradu; podporuje vývoj právnych predpisov zameraných na riešenie problematiky nadmerného balenia a na zabezpečenie toho, aby najneskôr do roku 2030 neboli na trhu EÚ povolené obaly, ktoré nie sú opätovne použiteľné alebo recyklovateľné ekonomicky životaschopným spôsobom, pri súčasnom zaistení bezpečnosti potravín; požaduje opatrenia na cezhraničnú koordináciu systémov vratných záloh; naliehavo vyzýva Komisiu, aby komplexne riešila mikroplasty, a to aj prijatím komplexného postupného vyraďovania zámerne pridávaných mikroplastov a novými opatreniami vrátane regulačných opatrení proti neúmyselnému uvoľňovaniu plastov, napríklad z textilu, pneumatík a plastových peliet; konštatuje, že Komisia má v úmysle vypracovať regulačný rámec pre biologicky rozložiteľné plasty a bioplasty; zdôrazňuje potrebu úplného obehového hospodárstva v oblasti plastov;

40. vyzýva na vytvorenie ekologického jednotného trhu EÚ s cieľom zvýšiť dopyt po udržateľných výrobkoch s osobitnými ustanoveniami, ako je napríklad rozšírenie využívania zeleného verejného obstarávania; v tejto súvislosti víta záväzky Komisie navrhnúť ďalšie právne predpisy a usmernenia týkajúce sa zeleného verejného obstarávania; vyzýva, aby inštitúcie EÚ išli príkladom vo verejnom obstarávaní; zdôrazňuje tiež potrebu preskúmať a zrevidovať pravidlá verejného obstarávania EÚ s cieľom zabezpečiť skutočne rovnaké podmienky pre spoločnosti EÚ, najmä pre tie, ktoré vyrábajú udržateľné výrobky alebo služby, napríklad v oblasti verejnej dopravy;

41. zdôrazňuje dôležitosť sebavedomých a dobre informovaných spotrebiteľov; vyzýva na prijatie opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa spotrebiteľom poskytovali transparentné, porovnateľné a harmonizované informácie o výrobkoch vrátane označovania výrobkov, a to na základe spoľahlivých údajov a spotrebiteľského výskumu, s cieľom pomôcť im vybrať zdravšie a udržateľnejšie výrobky a informovať ich o trvácnosti a opraviteľnosti výrobkov a o ich environmentálnej stope; zdôrazňuje potrebu poskytnúť spotrebiteľom účinné, ľahko pochopiteľné a vynútiteľné prostriedky nápravy, ktoré zohľadňujú aspekty udržateľnosti a uprednostňujú opätovné použitie alebo opravu výrobkov pred vyraďovaním výrobkov, ktoré nefungujú správne;

42. domnieva sa, že udržateľne získavané obnoviteľné materiály budú zohrávať dôležitú úlohu pri prechode na klimaticky neutrálne hospodárstvo, a zdôrazňuje, že treba stimulovať investície do rozvoja udržateľného biohospodárstva, v ktorom by sa materiály intenzívne využívajúce fosílne zdroje nahradili obnoviteľnými a biologickými materiálmi, napríklad v stavebníctve, textilnom priemysle, chemických výrobkoch, obaloch, pri stavbe lodí a ak je možné zaručiť udržateľnosť aj pri výrobe energie; zdôrazňuje, že sa to bude musieť vykonať spôsobom, ktorý je udržateľný a je v súlade s ekologickými obmedzeniami; zdôrazňuje potenciál biohospodárstva z hľadiska vytvárania nových ekologických pracovných miest, a to aj vo vidieckych častiach EÚ, a stimulovania inovácií; vyzýva na podporu výskumu a inovácií v oblasti udržateľných riešení v oblasti biohospodárstva, ktoré by mali zohľadňovať potrebu chrániť jedinečnú biodiverzitu a ekosystémy; požaduje skutočné vykonávanie stratégie EÚ pre biohospodárstvo ako súčasť európskeho ekologického dohovoru;

Urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu

43. víta nadchádzajúcu stratégiu pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu a súhlasí s Komisiou, že všetky druhy dopravy (cestná, železničná, letecká a vodná doprava) budú musieť prispieť k dekarbonizácii odvetvia dopravy v súlade s cieľom dosiahnuť klimaticky neutrálne hospodárstvo, pričom uznáva, že to bude výzva aj príležitosť; Podporuje uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“; požaduje dlhodobú komplexnú stratégiu spravodlivého prechodu, v ktorej sa zohľadní aj príspevok odvetvia dopravy k ekonomike EÚ a potreba zabezpečiť vysokú úroveň cenovo dostupných dopravných prepojení, ktoré budú prístupné pre obyvateľstvo, ako aj sociálne aspekty a ochranu práv pracovníkov;

44. víta návrh Komisie na posilnenie multimodálnej dopravy s cieľom zvýšiť efektívnosť a znížiť emisie; domnieva sa však, že multimodalitu možno najlepšie dosiahnuť len konkrétnymi legislatívnymi návrhmi; víta úmysel Komisie navrhnúť opatrenia, ktorými sa zvýši prepojenosť medzi cestnou, železničnou a vnútrozemskou vodnou dopravou a ktoré povedú k skutočnému prechodu na iné druhy dopravy; vyzýva na posilnenie a podporu investícií do prepojenosti železničných sietí EÚ, aby sa umožnila rovnaká dostupnosť verejnej železničnej dopravy v celej EÚ a osobná železničná doprava sa zatraktívnila; zdôrazňuje, že jednotný európsky železničný priestor je predpokladom prechodu na iné druhy dopravy, a žiada Komisiu, aby predložila stratégiu do konca roka 2020 s následnými konkrétnymi legislatívnymi návrhmi s cieľom prekonať fragmentáciu vnútorného trhu;

45. zdôrazňuje, že lodná doprava s nulovými emisiami je kľúčom k rozvoju udržateľnej multimodálnej dopravy; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vypracovala koordinovaný európsky rámec pravidiel pre vnútrozemské vodné cesty; žiada Komisiu, aby aktívne podporovala intermodalitu zahŕňajúcu vnútrozemské vodné cesty, najmä cezhraničnú sieť vnútroštátnych systémov vodnej dopravy, ktorá sa musí zlepšiť;

46. opakuje, že iniciatíva Jednotné európske nebo (SES) môže pomôcť znížiť emisie z leteckej dopravy bez väčších nákladov, ale sama osebe neprinesie výrazné zníženie emisií z leteckej dopravy v súlade s dlhodobým cieľom EÚ; požaduje jasný regulačný plán pre dekarbonizáciu letectva na základe technologických riešení, infraštruktúry, požiadaviek na udržateľné alternatívne palivá a efektívnej prevádzky v kombinácii so stimulmi v prospech presunu na iné druhy dopravy;

47. víta návrh Komisie, aby preskúmala smernicu o infraštruktúre pre alternatívne palivá, ako aj nariadenie o transeurópskej dopravnej sieti (TEN-T) s cieľom urýchliť zavádzanie vozidiel a plavidiel s nulovými a nízkymi emisiami; víta zameranie sa na zvýšenie nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá; napriek tomu vyzýva na komplexnejší plán mestskej mobility s cieľom zredukovať dopravné zápchy a zlepšiť kvalitu života v mestách, napríklad prostredníctvom podpory verejnej dopravy s nulovými emisiami, ako aj cyklistickej a pešej infraštruktúry, najmä v mestských oblastiach;

48. domnieva sa, že je nevyhnutné zabezpečiť dostatočné investície do rozvoja vhodnej infraštruktúry na mobilitu s nulovými emisiami a že všetky príslušné fondy EÚ (Nástroj na prepájanie Európy, InvestEU atď.), ako aj poskytovanie úverov EIB musia byť prispôsobené tomuto cieľu; vyzýva členské štáty, aby sa zaviazali k riadnemu financovaniu a zvýšeniu tempa zavádzania inovačných stratégií, infraštruktúry dobíjania a alternatívnych palív; domnieva sa, že príjmy z daní alebo poplatkov za dopravu by sa mali vyčleniť na podporu tejto transformácie, aby sa tieto náklady stali sociálne prijateľnejšími; víta návrh Komisie vytvoriť inteligentné systémy riadenia dopravy a riešenia pre mobilitu ako službu, najmä v mestských oblastiach; vyzýva Komisiu, aby podporovala rozvoj inovatívnych aplikácií, nových technológií, nových obchodných modelov a novo vznikajúcich a inovatívnych systémov mobility v celej Európe; naliehavo vyzýva Komisiu, aby do diskusie o vykonávaní budúcich politík v oblasti mobility na úrovni EÚ zapojila mestá, ktoré majú praktické skúsenosti a know-how;

49. víta úmysel Komisie začleniť námorné odvetvie do ETS; zdôrazňuje, že EÚ by mala obhajovať vysokú úroveň ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov v námornom odvetví na medzinárodnej úrovni aj na úrovni EÚ, zatiaľ čo akékoľvek nové opatrenia EÚ by nemali oslabiť medzinárodnú konkurencieschopnosť lodí plaviacich sa pod vlajkou EÚ; domnieva sa, že opatrenia EÚ a medzinárodné opatrenia by mali ísť ruka v ruke s cieľom zabrániť vytváraniu dvojitej regulácie v tomto odvetví a že žiadne opatrenia alebo chýbajúce opatrenia na celosvetovej úrovni by nemali brániť schopnosti EÚ prijímať ambicióznejšie opatrenia v rámci Únie; ďalej zdôrazňuje potrebu prijať opatrenia s cieľom upustiť od používania ťažkého vykurovacieho oleja a potrebu naliehavých investícií do výskumu nových technológií na dekarbonizáciu odvetvia lodnej dopravy a do vývoja lodí s nulovými emisiami a ekologických lodí;

50. podporuje navrhované opatrenia na zníženie emisií v odvetví leteckej dopravy, na posilnenie systému EU ETS v súlade s ambíciami EÚ v oblasti klímy a na postupné ukončovanie bezodplatného prideľovania kvót leteckým spoločnostiam v prípade letov v rámci EÚ; zároveň vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvinuli maximálne úsilie na posilnenie systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) a aby podporili prijatie dlhodobého cieľa zníženia emisií v rámci odvetvia zo strany Medzinárodnej agentúry civilného letectva (ICAO) a zároveň zabezpečili legislatívnu autonómiu EÚ pri vykonávaní smernice o ETS; zdôrazňuje, že ako spoluzákonodarcovia sú Európsky parlament a Rada jedinými inštitúciami, ktoré môžu rozhodovať o akýchkoľvek budúcich zmenách smernice o ETS; zdôrazňuje, že akékoľvek zmeny smernice o ETS by sa mali uskutočňovať len vtedy, keď sú v súlade so záväzkom EÚ znížiť emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve;

51. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť rovnaké podmienky pre rôzne druhy dopravy; vyzýva preto Komisiu, aby predložila návrhy koordinovaných opatrení s cieľom rušiť oslobodenia od dane pre letecké a námorné palivá v členských štátoch v súvislosti s revíziou smernice o zdaňovaní energie, pričom by sa malo zabrániť neúmyselným negatívnym environmentálnym, hospodárskym alebo sociálnym dôsledkom;

52. so záujmom očakáva nadchádzajúce návrhy Komisie týkajúce sa prísnejších emisných noriem látok znečisťujúcich ovzdušie v prípade vozidiel so spaľovacím motorom (Euro 7) a revidovaných emisných noriem CO2 v prípade osobných automobilov a ľahkých úžitkových vozidiel, ako aj nákladných áut, čím sa od roku 2025 zabezpečí prechod na mobilitu s nulovými emisiami; vyzýva Komisiu, aby vypracovala metodiky posudzovania životného cyklu; pripomína výsledok podrobnej analýzy, ktorá je súčasťou oznámenia Komisie s názvom Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo, podľa ktorého a na základe scenára dosiahnutia klimatickej neutrality v roku 2050 budú musieť mať všetky nové vozidlá umiestnené na trh EÚ od roku 2040 nulové emisie, a požaduje vypracovanie súdržného politického rámca a prechodných režimov na podporu tohto vývoja; konštatuje, že revízia súčasných pravidiel bude potrebná na to, aby priekopnícke krajiny mohli uplatňovať prísnejšie opatrenia na vnútroštátnej úrovni, ak tak rozhodnú členské štáty;

53. víta plány Komisie na riešenie problému znečistenia ovzdušia z námornej dopravy a letectva vrátane regulácie prístupu najznečisťujúcejších lodí do prístavov EÚ a regulačné opatrenia na boj proti znečisťovaniu z lodí v prístavoch; zdôrazňuje význam podpory rozvoja prístavov s nulovými emisiami, ktoré využívajú energiu z obnoviteľných zdrojov; zdôrazňuje, že zavedenie oblastí kontroly emisií, ktoré sú stanovené v Medzinárodnom dohovore o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL), a znižovanie rýchlosti v lodnej dopravy patria medzi relevantné riešenia, ktoré možno ľahko uplatniť;

54. berie na vedomie plány Komisie zvážiť rozšírenie európskeho systému obchodovania s emisiami na emisie z cestnej dopravy; odmieta priame začlenenie do systému EÚ na obchodovanie s emisiami a vytvorenie akéhokoľvek druhu paralelných systémov; dôrazne vyzdvihuje, že žiadny systém stanovovania cien by nemal nahradiť ani oslabiť existujúce či budúce emisné normy CO_2 pre osobné a nákladné vozidlá a vytvárať žiadne ďalšie zaťaženie priamo pre spotrebiteľov;

Z farmy na stôl: koncipovanie spravodlivého a zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu

55. víta návrh Komisie, aby bola v roku 2020 predložená stratégia „Z farmy na stôl“, ktorej cieľom je dosiahnuť udržateľnejšiu potravinovú politiku spoločným úsilím o vyriešenie problému zmeny klímy, o ochranu životného prostredia a zachovanie a obnovu biodiverzity v záujme zabezpečenia toho, aby Európania mali k dispozícii cenovo dostupné, vysoko kvalitné a udržateľné potraviny a súčasne boli zaručené dôstojné životné podmienky pre poľnohospodárov, rybárky a rybárov a bola zaistená konkurencieschopnosť odvetvia poľnohospodárstva; domnieva sa, že spoločná poľnohospodárska politika by mala byť plne v súlade s väčšími ambíciami EÚ v oblasti klímy a biodiverzity; víta tiež záväzok Komisie zabezpečiť, aby sa európske potraviny stali celosvetovou normou udržateľnosti; vyzýva Komisiu, aby využila stratégiu z farmy na stôl na vytvorenie skutočnej dlhodobej vízie pre trvalo udržateľné a konkurencieschopné potravinové systémy a zároveň podporovala reciprocitu výrobných noriem EÚ v obchodných dohodách;

56. zdôrazňuje, že udržateľné poľnohospodárstvo a poľnohospodári budú zohrávať kľúčovú úlohu pri riešení výziev, ktoré prináša európsky ekologický dohovor; vyzdvihuje potenciál a dôležitosť európskeho poľnohospodárstva, pokiaľ ide o príspevok k opatreniam v oblasti klímy, obehovému hospodárstvu a posilnenej biodiverzite a podporu udržateľného využívania obnoviteľných surovín; zdôrazňuje, že na boj proti zmene klímy a na prispôsobenie sa jej musia poľnohospodári EÚ dostať potrebné nástroje, ako sú investície do prechodu na udržateľnejšie poľnohospodárske systémy; zdôrazňuje, že stratégia z farmy na stôl by sa mala zamerať na ambiciózne zníženie emisií skleníkových plynov a obmedzenie degradácie pôdy;

57. zdôrazňuje, že postavenie poľnohospodárov v agropotravinovom dodávateľskom reťazci sa musí posilniť; zdôrazňuje, že vplyv právnych predpisov EÚ v oblasti hospodárskej súťaže na udržateľnosť potravinového dodávateľského reťazca by sa mal riešiť napríklad prostredníctvom boja proti nekalým obchodným praktikám a s cieľom odmeňovať výrobcov dodávajúcich vysokokvalitné potraviny za poskytovanie verejných statkov v podobe vyššieho štandardu v oblasti životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, ktoré sa v súčasnosti dostatočne neodrážajú v cenách mimo poľnohospodárskych podnikov;

58. požaduje trvalo udržateľnú SPP, ktorá prostredníctvom svojich opatrení aktívne pomáha poľnohospodárom a nabáda ich, aby prinášali väčšie prínosy v oblasti životného prostredia a klímy a lepšie riadili volatilitu a krízy; žiada Komisiu, aby analyzovala prínos súčasného návrhu reformy SPP k záväzkom EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a ochrany biodiverzity s cieľom v plnej miere ich zosúladiť s cieľmi stanovenými v európskom ekologickom dohovore a vzala pritom do úvahy potrebu zachovať v Európe rovnaké podmienky a umožniť silnú, odolnú a udržateľnú poľnohospodársku výrobu; zdôrazňuje, že strategické plány SPP musia plne odrážať ambície ekologického dohovoru, a vyzýva Komisiu, aby pri posudzovaní strategických plánov bola v tomto bode neústupčivá, a najmä aby overila ciele a účinnosť ekologických režimov členských štátov a pozorne monitorovala výsledky ich vykonávania; zdôrazňuje, že v rámci nového modelu vykonávania je dôležitý cielený prístup založený na výsledkoch, ktorý spočíva vo väčšom zjednodušení a väčšej transparentnosti, pokiaľ ide o konkrétne výsledky a ciele spojené s pridanou hodnotou; domnieva sa, že je potrebné pomôcť poľnohospodárom pri prechode na udržateľnejšie poľnohospodárstvo a na tento účel podporuje poskytnutie rozpočtu pre SPP, ktorý jej umožní dosiahnuť všetky jej ciele vrátane splnenia environmentálnych ambícií EÚ;

Streda 15. januára 2020

59. opakuje, že zníženie závislosti od pesticídov je jedným z prioritných cieľov udržateľného poľnohospodárstva; v tejto súvislosti víta záväzok Komisie riešiť negatívne vplyvy pesticídov na životné prostredie a zdravie a výrazne obmedziť používanie a riziko chemických pesticídov, ako aj používanie hnojív a antibiotík, a to aj prostredníctvom legislatívnych opatrení; zdôrazňuje, že stratégia z farmy na stôl by mala obsahovať záväzné ciele zníženia súvisiace s nebezpečnými pesticídmi; požaduje stratégiu EÚ na uľahčenie prístupu na trh pre vedecky podložené udržateľné alternatívy; vyzýva tiež Komisiu, aby reagovala na výzvy uvedené v uznesení Európskeho parlamentu zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov ([4]);

60. so znepokojením konštatuje, že poľnohospodárstvo, rybolov a potravinárska výroba sú stále najhlavnejšími príčinami straty suchozemskej a morskej biodiverzity; domnieva sa, že úbytok opeľovačov vrátane včiel vyvoláva osobitné obavy z hľadiska potravinovej bezpečnosti, keďže plodiny závislé od opeľovačov zohrávajú v našej strave dôležitú úlohu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné prijatie usmernenia EFSA o včelách z roku 2013 ako bezodkladnej záležitosti a naliehа na členské štáty, aby zodpovedajúcim spôsobom zosúladili svoje posudzovanie pesticídov;

61. zdôrazňuje, že inteligentné poľnohospodárske techniky a výrobné metódy sú potrebné na zabezpečenie dostatku výživných potravín pre rastúcu populáciu a na redukciu potravinových strát a plytvania potravinami; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili činnosť s cieľom zredukovať plytvanie potravinami a potravinové podvody; požaduje vykonateľný cieľ týkajúci sa redukcie plytvania potravinami v rámci celej EÚ o 50 % do roku 2030 na základe spoločnej metodiky; zdôrazňuje pozitívne účinky, ktoré môžu mať krátke potravinové dodávateľské reťazce na redukciu plytvania potravinami;

62. zdôrazňuje, že právne predpisy týkajúce sa materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami a maximálnych hladín rezíduí pesticídov by sa mali revidovať a mali by vychádzať z najnovších vedeckých poznatkov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zakázala prídavné látky, ktoré sú škodlivé pre ľudské zdravie; pripomína kľúčovú úlohu zdravých potravín pri znižovaní srdcovo-cievnych ochorení a rakoviny; zdôrazňuje význam vytvorenia právneho rámca, a to vrátane mechanizmov presadzovania, pre dovážané potravinové výrobky s cieľom dosiahnuť súlad s európskymi environmentálnymi normami;

63. konštatuje, že občania EÚ sa domnievajú, že „poskytovanie bezpečných, zdravých a vysoko kvalitných potravín“ pre všetkých spotrebiteľov by malo byť hlavnou prioritou spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej rybárskej politiky; domnieva sa, že digitálne prostriedky poskytovania informácií môžu dopĺňať, ale nie nahrádzať informácie na označení; víta preto zámer Komisie preskúmať nové spôsoby, ako poskytnúť spotrebiteľom lepšie informácie; vyzýva Komisiu, aby zvážila lepšie označovanie potravín, napríklad pokiaľ ide o označovanie výživovej hodnoty, označovanie krajiny pôvodu určitých potravín, označovanie týkajúce sa životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat, s cieľom zabrániť roztrieštenosti jednotného trhu a poskytnúť objektívne, transparentné a pre spotrebiteľa zrozumiteľné informácie;

64. zdôrazňuje, že poľnohospodárstvo má potenciál pomôcť EÚ znížiť emisie prostredníctvom udržateľných postupov, ako sú presné poľnohospodárstvo, ekologické poľnohospodárstvo, agroekológia, agrolesníctvo, zlepšenie dobrých životných podmienok zvierat a prevencia ľudských a zvieracích chorôb vrátane udržateľného obhospodarovania lesov, zachytávania uhlíka a lepšieho riadenia živín na dosiahnutie cieľov ekologického dohovoru; zdôrazňuje, že je dôležité stimulovať poľnohospodárov k prechodu na tieto postupy a metódy, ktoré spravodlivo, včas a ekonomicky životaschopným spôsobom povedú k väčším prínosom v oblasti klímy, životného prostredia a biodiverzity; víta skutočnosť, že prostredníctvom stratégie „z farmy na stôl“ sa budú riešiť aj výhody nových technológií vrátane digitalizácie s cieľom zlepšiť efektívnosť, využívanie zdrojov a udržateľnosť životného prostredia a zároveň priniesť odvetviu hospodárske výhody; znova potvrdzuje svoju výzvu zaviesť komplexný európsky strategický plán v oblasti produkcie a zásobovania rastlinnými bielkovinami, ktorý by sa zakladal na trvalo udržateľnom rozvoji všetkých plodín pestovaných v celej EÚ;

65. vyzýva Komisiu, aby začlenila produkty rybolovu a akvakultúry do svojej stratégie „z farmy na stôl“ s cieľom posilniť udržateľný hodnotový reťazec v odvetví rybárstva (od rybolovu až po spotrebu); uznáva potenciál odvetvia rybárstva pri prispievaní k cieľom európskaeho ekologického dohovoru; dôrazne zdôrazňuje, že je potrebné, aby toto odvetvie bolo v súlade s cieľmi EÚ v oblasti životného prostredia, klímy a udržateľnosti a s vedou; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť primeranú podporu európskym rybárom a rybárkam pri prechode na udržateľné rybolovné činnosti; vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na zlepšenie vysledovateľnosti všetkých morských produktov, a to vrátane presadzovania označovania pôvodu výrobkov v konzervách a odmietania výrobkov, ktoré poškodzujú morské prostredie alebo vyčerpávajú zásoby rýb;

([4]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0023.

66. domnieva sa, že je dôležité zvýšiť existujúce normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a v prípade potreby vypracovať nové normy, založené na nových vedeckých zisteniach, a začať postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti systematickému nedodržiavaniu pravidiel v členských štátoch, pokiaľ ide o vykonávanie a presadzovanie existujúcich právnych predpisov v oblasti dobrých životných podmienok zvierat; vyzýva Komisiu, aby bez zbytočného odkladu predložila novú stratégiu v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, ktorá pripraví pôdu pre rámcový zákon o dobrých životných podmienkach zvierat, a zabezpečí, aby sa vo všetkých príslušných politikách zohľadnili zvieratá ako cítiace bytosti;

Zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity

67. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že Európa a svet naďalej alarmujúco rýchlym tempom strácajú biodiverzitu a že nedosahujú svoje súčasné ciele vrátane cieľov z Aichi určené na zastavenie straty biodiverzity; zdôrazňuje, že je potrebné zachovať a obnoviť biodiverzitu, a víta záväzok Komisie predložiť do marca 2020 stratégiu v oblasti biodiverzity ešte pred 15. konferenciou zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite; zdôrazňuje, že EÚ by mala presadzovať ambicióznu a záväznú celosvetovú dohodu o rámci pre biodiverzitu na obdobie po roku 2020, ktorá bude obsahovať jasné a záväzné ciele pre chránené oblasti v EÚ ako takej a vo svetovom meradle; považuje za rozhodujúce zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity do roku 2030 tak v rámci EÚ, ako aj na celosvetovej úrovni, vrátane osobitných opatrení pre európske zámorské územia;

68. zdôrazňuje, že stratégia pre biostratégiu do roku 2030 musí zahŕňať ambiciózne a vynútiteľné právne opatrenia a záväzné ciele na zvýšenie ochrany a obnovy zraniteľných ekosystémov, ako aj komplexné opatrenia na riešenie príčin straty biodiverzity; zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť účinnosť a rozsiahlosť sietí chránených oblastí a s cieľom zmierniť a prispôsobiť sa zmene klímy a umožniť, aby sa biodiverzita zotavila; vyzýva Komisiu, aby do stratégie v oblasti biodiverzity zahrnula cieľ postupne prestať používať nebezpečné chemikálie a prepojila ju so stratégiou pre netoxické životné prostredie; berie na vedomie plány Komisie určiť opatrenia na zlepšenie a obnovu poškodených ekosystémov a navrhnúť plán obnovy prírody; domnieva sa, že oblasti mestskej zelene s bohatou biodiverzitou prispievajú k riešeniu znečisťovania ovzdušia, hluku, vplyvov zmeny klímy, horúčav, záplav a problémov v oblasti verejného zdravia; víta skutočnosť, že Komisia predloží návrhy týkajúce sa ekologických európskych miest a zvýši biodiverzitu v mestských oblastiach;

69. zdôrazňuje, že súdržnosť politík na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni má kľúčový význam pre úspešnú politiku ochrany prírody a biodiverzity; Pokiaľ ide o implementáciu, považuje za dôležité vymieňať si najlepšie postupy medzi členskými štátmi; vyzýva Komisiu, aby začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti členským štátom, ktoré nedodržiavajú právne predpisy v oblasti ochrany prírody; vyzýva Komisiu, aby posilnila smernicu o environmentálnej zodpovednosti v súlade s odporúčaniami Európskeho parlamentu v jeho uznesení z 26. októbra 2017;

70. nazdáva sa, že strata biologickej diverzity má globálne príčiny, ktoré nie sú obmedzené štátnymi hranicami; podporuje preto návrh Komisie, aby sa na konferencii OSN o biodiverzite v októbri 2020 stanovil záväzný globálny cieľ na ochranu a obnovy biodiverzity; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa pripojili k úsiliu o dosiahnutie dohody o ambicióznom globálnom cieli v oblasti chránených území pre morské a suchozemské oblasti;

71. pripomína, že lesy sú pre našu planétu a biodiverzitu nevyhnutné; víta zámer Komisie bojovať proti celosvetovému odlesňovaniu a žiada ju, aby zintenzívnila svoje opatrenia; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila návrh európskeho právneho rámca založeného na náležitej starostlivosti s cieľom zabezpečiť udržateľné dodávateľské reťazce bez odlesňovania v prípade výrobkov uvádzaných na trh EÚ, pričom sa budú najmä riešiť hlavné hybné sily dovozu spojeného s odlesňovaním, a namiesto toho podporovať dovoz, ktorý nevytvára odlesňovanie v zahraničí;

72. vyzýva Komisiu, aby predložila novú ambicióznu stratégiu lesného hospodárstva EÚ s cieľom náležite uznať dôležitú, multifunkčnú a prierezovú úlohu, ktorú európske lesy, celé odvetvie a udržateľné obhospodarovanie lesov zohrávajú v boji proti zmene klímy a strate biodiverzity, a to aj pokiaľ ide o sociálne, hospodárske a environmentálne aspekty; pripomína, že je potrebné prijať opatrenia na boj proti nezákonnej ťažbe dreva v Európe; zdôrazňuje, že úsilie v oblasti zalesňovania, opätovného zalesňovania a obnovy by sa malo zamerať na posilnenie biodiverzity, ako aj na ukladanie uhlíka;

73. zdôrazňuje, že nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a nezákonný obchod s voľne žijúcimi druhmi sú hlavnými hybnými silami straty biodiverzity; zdôrazňuje, že vykonávanie akčného plánu na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi z roku 2016 sa v roku 2020 skončí; naliehavo vyzýva Komisiu, aby obnovila a posilnila svoje ustanovenia, plne ich začlenila do stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030 a zabezpečila primerané financovanie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila spoluprácu s partnerskými krajinami ako kľúčový prvok boja proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín a poklesu biodiverzity;

74. uznáva úlohu modrého hospodárstva v boji proti zmene klímy; zdôrazňuje, že modré hospodárstvo vrátane obnoviteľnej energie, cestovného ruchu a priemyslu musí byť udržateľné, pretože využívanie morských zdrojov závisí priamo alebo nepriamo od dlhodobej kvality a odolnosti oceánov; domnieva sa, že oceány by mali byť na poprednom mieste v rámci agendy európskeho ekologického dohovoru; naliehavo vyzýva Komisiu, aby dala ekologickému dohovoru i „modrý“ rozmer a v plnej miere začlenila oceány ako kľúčový prvok ekologického dohovoru tým, že v plnom rozsahu uzná úlohu oceánov ako ekosystémov a vypracuje „akčný plán pre oceány a akvakultúru“, ktorý bude zahŕňať konkrétne opatrenia vychádzajúce z integrovanej strategickej vízie zameranej na otázky námornej politiky, ako sú doprava, inovácie a znalosti, biodiverzita, modré hospodárstvo, emisie a riadenie;

75. domnieva sa, že spoločná rybárska politika (SRP) by sa mala zamerať na skončenie nadmerného rybolovu a na obnovu biomasy populácií nad rámec maximálnych udržateľných výnosov, na rozvoj udržateľných systémov morskej a sladkovodnej akvakultúry a na vytvorenie účinného a integrovaného systému riadenia založeného na ekosystémoch, ktorý zohľadňuje všetky faktory ovplyvňujúce populácie rýb a morské ekosystémy vrátane zmeny klímy a znečisťovania; vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na revíziu spoločnej rybárskej politiky týmto smerom;

76. zdôrazňuje, že je potrebné úsilie o ochranu oceánov a pobreží zamerané na zmiernenie zmeny klímy, ako aj prispôsobenie sa tejto zmene, na ochranu a obnovu morských a pobrežných ekosystémov, a žiada, aby sa v rámci stratégie v oblasti biodiverzity na rok 2030 predložil návrh na záväzný cieľ rozšírenia siete chránených morských oblastí aspoň o 30 % na úrovni EÚ s cieľom zvýšiť ochranu oceánov; zdôrazňuje, že treba zvýšiť finančné a kapacitné zdroje s cieľom zlepšiť poznatky o mori týkajúce sa biodiverzity, klímy a znečistenia a pochopiť tak vplyv činností na morské ekosystémy a stav populácií rýb a stanoviť vhodné adaptačné a zmierňujúce akčné plány;

77. zdôrazňuje význam posilnenia úlohy EÚ ako svetového lídra v oblasti správy oceánov vrátane jej obchodného rozmeru, a to prostredníctvom podpory prijatia medzinárodného mechanizmu pod Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve na ochranu biodiverzity a morských ekosystémov mimo oblastí vnútroštátnej jurisdikcie a politiky nulovej tolerancie nezákonného rybolovu vrátane spoločnej stratégie prevencie a znižovania znečistenia so susednými krajinami; poznamenáva, že treba posilniť úlohu EÚ a jej prínos k dekáde OSN týkajúcej sa vedy o oceánoch pre udržateľný rozvoj, aby lepšie prispievala k vede o oceánoch a k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja;

Cieľ nulového znečistenia v záujme životného prostredia bez toxických látok

78. víta plány Komisie na akčný plán nulového znečistenia pre vzduch, vodu a pôdu, ktorý by sa mal zaoberať aj znečistením vody z pôdy a mal by zahŕňať posilnené monitorovanie a sústrediť akcie na prevenciu znečistenia; vyjadruje poľutovanie nad meškaním predloženia stratégie pre netoxické životné prostredie a vyzýva Komisiu, aby predložila ambicióznu medziodvetvovú stratégiu pre netoxické životné prostredie čo najskôr v roku 2020 na zaručenie silnej ochrany všetkých Európanov pred škodlivými látkami vrátane ochrany spotrebiteľov, pracovníkov a zraniteľných populácií;

79. domnieva sa, že pre netoxické životné prostredie by mala odstrániť všetky regulačné medzery v právnych predpisoch EÚ o chemických látkach a mala by účinne prispievať k rýchlemu nahradeniu látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy a iných nebezpečných chemikálií vrátane endokrinných disruptorov, veľmi perzistentných chemikálií, neurotoxických látok a imunotoxických látok; ako aj k riešeniu problému kombinovaných účinkov chemikálií, nanoforiem látok a vystavenia nebezpečným chemikáliám z výrobkov; opakuje, že každý zákaz týchto chemikálií by mal zohľadňovať všetky aspekty udržateľnosti; zdôrazňuje, že treba prijať jasný záväzok k zabezpečeniu finančných prostriedkov na zlepšenie výskumu bezpečnejších alternatív a podporovať nahrádzanie škodlivých chemikálií, čistú výrobu a udržateľnú inováciu; zdôrazňuje, že je potrebné obmedziť testovanie na zvieratách pri posudzovaní rizík, a vyzýva na zvýšenie úsilia a finančných prostriedkov určených na tento účel;

80. žiada, aby do júna 2020 boli predložené ambiciózne legislatívne návrhy s cieľom riešiť používanie endokrinných disruptorov v kozmetických prípravkoch, hračkách a materiáloch v kontakte s potravinami a akčný plán, ktorý poskytne komplexný rámec s cieľmi a termínmi týkajúcimi sa minimalizácie vystavenia občanov endokrinným disruptorom; poukazuje na to, že nový komplexný rámec pre endokrinném disruptory musí zabezpečiť, aby sa brali do úvahy účinky zmesi a kombinované expozície;

81. vyzýva Komisiu, aby prijala jasné legislatívne opatrenia týkajúce sa boja proti farmaceutickým výrobkom v životnom prostredí, a to tak v dôsledku výrobného procesu, ako aj používania a likvidácie farmaceutík; so znepokojením berie na vedomie príspevok liekov, ktoré sa dostanú do životného prostredia prostredníctvom vypustenia maštaľného hnoja, k antimikrobiálnej rezistencii;

82. poukazuje na to, že akčný plán pre nulové znečistenie ovzdušia, vody a pôdy musí byť komplexnou a prierezovou stratégiou na ochranu zdravia občanov pred zhoršovaním životného prostredia a znečistením; vyzýva Komisiu, aby zvýšila úroveň ochrany kvality nášho ovzdušia v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami a usmerneniami WHO, vyzýva na lepšie monitorovanie znečisťovania ovzdušia v členských štátoch prostredníctvom vykonávania spoľahlivých a harmonizovaných metód merania a na zaručenie jednoduchého prístupu európskych občanov k týmto informáciám; vyzýva na prijatie komplexných opatrení proti všetkým významným znečisťujúcim látkam s cieľom obnoviť prirodzené funkcie podzemných a povrchových vôd; zdôrazňuje, že revízia smernice o priemyselných emisiách by mala klásť dôraz na predchádzanie znečisťovaniu, súlad s politikami obehového hospodárstva a dekarbonizáciu; ďalej žiada revíziu smernice Seveso;

Financovanie európskeho ekologického dohovoru a zabezpečenie spravodlivej transformácie

83. víta uznanie značných potrieb financovania na dosiahnutie cieľov stanovených v ekologickom dohovore; víta tiež, že v oznámení sa uznáva, že udržateľnosť by sa mala ďalej začleniť do všetkých sektorov; domnieva sa, že Komisia by mala predložiť komplexný plán financovania založený na koherentnom súbore návrhov, ktorého cieľom by malo byť zvýšenie verejných a súkromnýchinvestícií na všetkých úrovniach; je presvedčený, že takýto plán je potrebný na splnenie značných potrieb financovania a dodatočných investícií potrebných na vykonávanie cieľov európskeho ekologického dohovoru, ktoré výrazne presahujú konzervatívnu sumu 260 miliárd EUR uvádzanú Komisiou, ktorá nezohľadňuje napríklad investičné potreby na prispôsobenie sa zmene klímy a na ďalšie environmentálne výzvy, ako napríklad biodiverzita, alebo verejné investície potrebné na riešenie sociálnych nákladov; zdôrazňuje, že náklady na hĺbkovú dekarbonizáciu sú teraz oveľa nižšie ako náklady vyplývajúce z účinkov zmeny klímy;

84. podporuje plány plánu udržateľných investícií s cieľom pomôcť odstrániť investičné medzery, pomôcť financovať prechod na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo a zabezpečiť spravodlivý prechod vo všetkých regiónoch EÚ; zdôrazňuje, že tento plán by mal zohľadniť skúsenosti s predchádzajúcimi programami (s tzv. Junckerovým plánom) a osobitný dôraz by sa mal klásť na skutočne dodatkové investície európskej pridanej hodnoty; žiada koordinované činnosti na riešenie nedostatku investícií v celej EÚ, aj prostredníctvom rozpočtu EÚ, financovania z EIB a iných finančných inštitúcií a programov EÚ, napríklad prostredníctvom InvestEU;

85. víta novú politiku poskytovania úverov v oblasti energetiky a novú stratégiu pre opatrenia v oblasti klímy a pre environmentálnu udržateľnosť, ktoré EIB prijala 14. novembra 2019 ako pozitívny príspevok k dosiahnutiu európskeho ekologického dohovoru; víta, že EIB bude transformovaná na novú klimatickú banku EÚ, pričom 50 % jej operácií bude do roku 2025 zameraných na opatrenia v oblasti klímy a na environmentálnu udržateľnosť, do roku 2021 ukončí podporu projektov v oblasti fosílnych palív a všetky jej finančné aktivity sa do roku 2020 zosúladia so zásadami a cieľmi Parížskej dohody; nabáda EIB, aby zohrávala aktívnu úlohu pri podpore projektov spravodlivej transformácie, ako sú výskum, inovácie a digitalizácia, prístup MSP k financovaniu a sociálne investície a zručnosti; žiada investičnú politiku EIB, aby prioritne poskytovala cielené financovanie iniciatívam európskeho ekologického dohovoru, pričom sa zohľadní doplnkovosť, ktorú môže financovanie EIB poskytnúť v kombinácii s inými zdrojmi; zdôrazňuje, že koordinácia s ostatnými finančnými nástrojmi je kľúčová, pretože EIB nemôže sama financovať všetky iniciatívy európskeho ekologického dohovoru; víta nedávne vyhlásenia novovymenovaného prezidenta ECB, že inštitúcia by v rámci svojich úloh v oblasti menového a bankového dohľadu mala prispievať k boju proti zmene klímy; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti spolupracovala s ECB s cieľom zabezpečiť súdržné opatrenia prisľúbené v oznámení o európskom ekologickom dohovore, bez toho, aby bol dotknutý mandát ECB podľa zmlúv;

86. zdôrazňuje, že je potrebné riešiť súčasnú trhovú nerovnováhu medzi nízkou ponukou a vysokým dopytom po udržateľných finančných produktoch; opakuje, že úloha udržateľného financovania, a domnieva sa, že pre úspešnú dekarbonizáciu celosvetového hospodárstva je nevyhnutné, aby hlavné medzinárodné finančné inštitúcie rýchlo schválili a rozvíjali udržateľné financovanie na zaručenie plnej transparentnosti stupňa udržateľnosti finančného systému EÚ; trvá na tom, že treba nadviazať na úspechy iniciatívy v oblasti udržateľného financovania a zdôrazňuje potrebu rýchleho vykonávania akčného plánu EÚ pre udržateľné financovanie vrátane zelenej značky pre finančné produkty, štandardu zelených dlhopisov a začlenenia kritérií ESG do prudenciálneho rámca pre banky a víta vytvorenie medzinárodnej platformy pre udržateľné financie;

87. zdôrazňuje potrebu podpory spravodlivého prechodu a v tejto súvislosti víta záväzky Komisie; domnieva sa, že dobre navrhnutý Mechanizmus spravodlivej transformácie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu bude dôležitým nástrojom na uľahčenie tejto transformácie a dosiahnutie ambicióznych cieľov v oblasti klímy pri súčasnom riešení sociálnych vplyvov; zdôrazňuje, že rozsiahle financovanie tohto nástroja vrátane ďalších rozpočtových zdrojov bude kľúčovým prvkom pre úspešné uplatňovanie európskeho ekologického dohovoru; domnieva sa, že spravodlivá transformácia je viac než len fond, ide o celý politický prístup, ktorý sa opiera o investície, ktoré musia zabezpečiť, aby každý napredoval, a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu sociálnych politík členských štátov; v tomto kontexte sa domnieva, že tento mechanizmus by nemal byť iba čistým prevodom národným vládam alebo spoločnostiam, ani by sa nemal používať na úhradu podnikových záväzkov, ale mal by konkrétne pomáhať pracovníkom všetkých sektorov a spoločenstiev v EÚ, ktoré sú najviac postihnuté dekarbonizáciou, ako je ťažba uhlia a regióny s vysokou produkciou uhlíka, aby prešli na čisté hospodárstvo budúcnosti – a zároveň by nemal mať odrádzajúci účinok na proaktívne projekty a iniciatívy; domnieva sa, že fond by mal okrem iného podporovať zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu, aby sa pracovníci pripravili a prispôsobili novým perspektívam zamestnania, požiadavkám a schopnostiam, a podporovať vytváranie vysokokvalitných a udržateľných pracovných miest; rozhodne zdôrazňuje, že financovanie spravodlivej transformácie musí byť podmienené pokrokom v konkrétnych a záväzných plánoch na dekarbonizáciu v súlade s Parížskou dohodou, najmä pokiaľ ide o postupné ukončenie používania uhlia a transformáciu hospodárskych regiónov s vysokou produkciou uhlíka; považuje za dôležité zabezpečiť vhodný rámec monitorovania s cieľom sledovať spôsob, akým členské štáty využívajú fondy; zdôrazňuje však, že samotné financie nezabezpečia prechod a že je potrebná komplexná stratégia EÚ založená na skutočnom dialógu s dotknutými ľuďmi a spoločenstvami vrátane odborových zväzov;

88. zdôrazňuje kľúčovú úlohu VFR na roky 2021 – 2027, pokiaľ ide o plnenie európskeho ekologického dohovoru, a naliehavú potrebu ďalšieho kvantového skoku v politickom a finančnom úsilí vrátane nových rozpočtových prostriedkov s cieľom dosiahnuť jeho ciele, ako aj spravodlivý prechod na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo založené na najvyšších kritériách sociálnej spravodlivosti, aby sa na nikoho a nikde nezabudlo; očakáva, že rozpočtové prostriedky v priebehu nasledujúceho programového obdobia budú zodpovedať tejto ambícii, a zdôrazňuje, že znížený VFR by očividne predstavoval krok späť;

89. vyzýva na vytvorenie mechanizmu dobrej koordinácie, súdržnosti a konzistentnosti medzi všetkými dostupnými politikami, finančnými a investičnými nástrojmi EÚ vrátane EIB s cieľom predísť prekrývaniu a posilniť synergie, komplementárnosť a doplnkovosť ich financovania, využiť udržateľné súkromné a verejné investície, a tým lepšie optimalizovať a uplatňovať finančnú podporu pre európsky ekologický dohovor; v tejto súvislosti zdôrazňuje svoju podporu zásade začleňovania cieľov vo VFR, aby sa dosiahla súdržnosť politík; domnieva sa, že boj proti daňovým podvodom, daňovým únikom, agresívnemu daňovému plánovaniu a praniu špinavých peňazí zohráva dôležitú úlohu v plnení cieľov európskeho ekologického dohovoru a formovaní spravodlivej spoločnosti a silného hospodárstva;

90. požaduje stanovenie ambicióznych a záväzných cieľov v oblasti výdavkov na biodiverzitu a zohľadňovania problematiky klímy, ktoré presahujú cieľové úrovne výdavkov uvedené v predbežnej správe Európskeho parlamentu o VFR vrátane prísnej a komplexnej metodiky určovania a sledovania výdavkov súvisiacich s klímou a biodiverzitou; žiada, aby Komisia zabezpečila, že žiadne verejné financie EÚ na žiadne politiky EÚ nebudú použité v rozpore s cieľmi Parížskej dohody či s inými environmentálnymi cieľmi EÚ a medzinárodnými záväzkami a povinnosťami;

91. podporuje zavedenie súboru vhodne zameraných, nových zelených vlastných zdrojov, ktoré budú zodpovedať cieľom európskeho ekologického dohovoru a podporia a uľahčia ekologický a sociálne spravodlivý prechod vrátane boja proti zmene klímy a ochrany životného prostredia; v tejto súvislosti považuje návrhy Komisie za počiatočný bod;

92. domnieva sa, že plánovaná revízia usmernení o štátnej pomoci by mala zohľadniť ciele politík európskeho ekologického dohovoru a zamerať sa na posilnenie a zjednodušenie investícií do udržateľných riešení, zabezpečenie rýchleho postupného ukončenia priamych a nepriamych dotácií pre uhlie a fosílne palivá v EÚ a poskytnutie usmernení, ktoré budú v úplnom súlade so znižovaním emisií skleníkových plynov a environmentálnymi cieľmi pre národné, regionálne a miestne orgány, ktorých úlohou bude zohrávať dôležitú úlohu pri efektívnom a inovatívnom vykonávaní európskeho ekologického dohovoru; Domnieva sa, že revízia by mala umožniť vnútroštátnu podporu štrukturálnych zmien v dôsledku postupného vyraďovania uhlia na základe rovnakých podmienok ako v prípade fondu na spravodlivú transformáciu; zdôrazňuje, že takáto revízia by nemala oslabiť silný súbor pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže;

93. zdôrazňuje, že podstatná časť financovania, ktoré si vyžaduje ekologický dohovor, bude musieť pochádzať z rozpočtov členských štátov; víta zámer Komisie spolupracovať s členskými štátmi na ekologizácii vnútroštátnych rozpočtov; domnieva sa, že bez udržateľnej fiškálnej politiky a dôveryhodnej finančnej situácie členských štátov je akýkoľvek budúci model financovania ekologického dohovoru ohrozený; preto žiada, aby sa zaviedol podporný rámec pre verejné udržateľné investície na dosiahnutie cieľov stanovených v európskom ekologickom dohovore, ale zdôrazňuje, že bez ohľadu na zvolený model financovania by to nemalo ohroziť udržateľnosť verejných financií v EÚ; zdôrazňuje však, že udržateľné investície v rámci tohto ekologického dohovoru by mali byť skutočne dodatočné a nemali by viesť k vytlačeniu trhového financovania; v tejto súvislosti poukazuje na možnosti súkromných a verejných investícií, pokiaľ ide o využitie prevládajúcich nízkych úrokov;

94. požaduje, aby sa transformatívny program európskeho ekologického dohovoru prejavil v ekologickejšom európskom semestri; zdôrazňuje, že súčasné fungovanie európskeho semestra by sa nemalo oslabiť; domnieva sa, že súčasťou by mali byť ciele OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, aby sa tento proces stal hnacou silou zmeny k udržateľnému blahobytu pre všetkých v Európe; podporuje preto ďalšiu integráciu sociálnych a environmentálnych ukazovateľov a cieľov do európskeho semestra, pričom od členských štátov požaduje, aby predložili národné plány na dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja; okrem toho vyzýva Komisiu, aby poskytla posúdenie súladu rozpočtov členských štátov s aktualizovanými cieľmi EÚ v oblasti klímy;

Mobilizácia výskumu a podpora inovácií

95. zdôrazňuje, že špičkový svetový výskum a inovácie majú zásadný význam pre budúcnosť Európy a sú dôležité pre dosiahnutie našich cieľov v oblasti životného prostredia a klímy, pričom zabezpečia stratégiu založenú na vedeckých poznatkoch zameranú na dosiahnutie uhlíkovo neutrálnej Európy najneskôr do roku 2050 a čistý prechod spoločnosti a zároveň na zabezpečenie hospodárskej konkurencieschopnosti a prosperity; víta dôraz Komisie na potrebu pracovať v rôznych odvetviach a odboroch; zdôrazňuje potrebu systematického zohľadňovania problematiky klímy a zabezpečenia preverovania všetkých programov v oblasti výskumu a inovácií EÚ z hľadiska vplyvu na klímu; pripomína úlohu nových technológií pri zabezpečovaní dodatočných výhod pri prechode na udržateľné hospodárstvo; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali výskum v oblasti adaptačných technológií;

96. vyzdvihuje význam programu Horizont Európa 2021 – 2027 zameraného na konkrétne úlohy, ktorý predstavuje príležitosť na zapojenie širokého spektra aktérov vrátane európskych občanov do riešenia naliehavého globálneho problému zmeny klímy a na posun smerom ku kolaboratívnejším výskumným a inovačným postupom v záujme plnenia európskeho ekologického dohovoru; zdôrazňuje, že je potrebné zachovať ambiciózny rozpočet pre Horizont Európa vo výške 120 miliárd EUR v súčasných cenách s cieľom riešiť dôležité inovačné výzvy v súvislosti s prechodom na klimatickú neutralitu, pričom by sa malo zohľadniť, že najmenej 35 % rozpočtu Horizontu Európa by malo byť prispievať k cieľom v oblasti klímy; zdôrazňuje, že ďalšie fondy EÚ by mali venovať viac rozpočtových prostriedkov na výskum a inovácie v oblasti čistých technológií; žiada Komisiu, aby maximalizovala príležitosti vyplývajúce zo širšieho inovačného prostredia, keďže mnohé nové kľúčové podporné technológie budú mať zásadný význam pre dosiahnutie klimatickej neutrality najneskôr do roku 2050;

97. zdôrazňuje, že EÚ si musí zachovať a ďalej rozvíjať svoje hlavné civilné vesmírne programy Copernicus a Galileo a Agentúru EÚ pre vesmírny program, ktoré hodnotne prispievajú k monitorovaniu životného prostredia a zberu údajov; zdôrazňuje, že všetky služby v oblasti zmeny klímy v rámci programu Copernicus by mali byť čo najskôr plne funkčné, aby mohli poskytovať nepretržitý tok údajov potrebných na zavedenie účinných opatrení zameraných na zmiernenie zmeny klímy a na adaptáciu na ňu;

98. zdôrazňuje význam posilnenia transferu technológií a výmeny poznatkov v oblastiach zmierňovania zmeny klímy, adaptácie, ochrany a obnovy biodiverzity, efektívneho využívania zdrojov a obehovosti, nízkouhlíkových technológií a technológií s nulovými emisiami a zhromažďovania údajov na podporu dosahovania cieľov európskeho ekologického dohovoru; trvá na tom, že je dôležité podporovať ich zavádzanie na trh, ktoré je kľúčovou hnacou silou pri transformácii rozsiahlych znalostných aktív EÚ na inovácie; zastáva názor, že ekologický dohovor je tiež príležitosťou na vytvorenie prepojení medzi rôznymi sektormi, čo by malo priniesť symbiotické výhody; v tejto súvislosti sa domnieva, že biologické hospodárstvo je príležitosťou vytvárať takéto symbiotické výhody naprieč rôznymi sektormi a dopĺňať obehové hospodárstvo;

99. opakuje, že politiky EÚ by mali podporovať vedeckú excelentnosť a participatívnu vedu, posilňovať spoluprácu medzi akademickou obcou a priemyslom a podporovať inováciu a tvorbu politík založenú na dôkazoch a zároveň podporovať medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti vrátane uľahčovania výmen osvedčených postupov s cieľom posilniť zručnosti spojené s ekologickou transformáciou v nových, s ňou taktiež súvisiacich povolaniach pre pracovníkov, učiteľov a mladých ľudí; víta zámer Komisie aktualizovať nový program v oblasti zručností a záruku pre mladých ľudí s cieľom zvýšiť zamestnateľnosť v rámci ekologického hospodárstva a nabáda členské štáty, aby investovali do systémov vzdelávania a odbornej prípravy vrátane opatrení súvisiacich s odbornou prípravou; domnieva sa, že je to v súlade s cieľmi uvedenými v oznámení na podporu „zelenej mobility“ v rámci programu Erasmus + na roky 2021 – 2027;

„Neškodiť“ – presadzovanie udržateľnosti vo všetkých politikách EÚ

100. víta koncepciu zásady „neškodiť“ a záväzok Komisie zabezpečiť, aby všetky európske opatrenia pomohli EÚ dosiahnuť udržateľnú budúcnosť a spravodlivý prechod vrátane využívania zelených nástrojov rozpočtovania, a zodpovedajúcim spôsobom aktualizovať usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu; trvá na zosúladenom prístupe k vykonávaniu Parížskej dohody, Dohovoru o biologickej diverzite a programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, a to vo vnútorných aj vonkajších politikách; naliehavo vyzýva Komisiu, aby pomáhala členským štátom pri úplnom a správnom vykonávaní súčasných a budúcich právnych predpisov v oblasti životného prostredia a klímy v členských štátoch a aby zabezpečila vyvodzovanie dôsledkov v prípade ich nevykonávania;

101. zdôrazňuje zásadnú úlohu zásady predbežnej opatrnosti pri usmerňovaní opatrení EÚ vo všetkých oblastiach politiky spolu s neuplatňovanou zásadou neškodiť, pričom sa v maximálnej miere musia zohľadňovať zásady súdržnosti politík; domnieva sa, že zásada predbežnej opatrnosti by mala byť základom všetkých opatrení prijatých v kontexte európskeho ekologického dohovoru s cieľom pomôcť chrániť zdravie a životné prostredie; trvá na tom, že EÚ musí pri predkladaní návrhov na spravodlivé a koordinované opatrenia na riešenie klimatických a environmentálnych výziev uplatňovať zásadu znečisťovateľ platí;

102. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa všetky budúce legislatívne návrhy opierali o komplexné posúdenia vplyvu, v ktorých sa určia sociálno-ekonomické, environmentálne a zdravotné účinky rôznych možností vrátane celkového vplyvu na klímu a životné prostredie a nákladov spojených s nečinnosťou, ako aj vplyv na medzinárodnú konkurencieschopnosť podnikov v EÚ vrátane MSP a potreba zabrániť úniku uhlíka, účinky na rôzne členské štáty, regióny a odvetvia, vplyv na zamestnanosť a vplyv na dlhodobú investičnú istotu; zdôrazňuje potrebu ukázať verejnosti prínosy každého návrhu pri súčasnom zabezpečení súdržnosti politík s cieľmi znižovania emisií skleníkových plynov a s obmedzením globálneho oteplenia o 1,5 °C a zároveň zaručiť, aby neprispievali k strate biodiverzity; víta skutočnosť, že v dôvodovej správe, ktorá je pripojená k všetkým legislatívnym návrhom a delegovaným aktom, sa uvedie osobitná časť, v ktorej sa vysvetlí, ako každá iniciatíva presadzuje zásadu „nepoškodiť“; žiada, aby sa táto možnosť rozšírila aj na vykonávacie akty a opatrenia v rámci regulačného postupu s kontrolou;

103. opakuje, že je nevyhnutné zaručiť občanom EÚ skutočný prístup k spravodlivosti a dokumentom zakotveným v Aarhuskom dohovore; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila, že EÚ bude dodržiavať tento dohovor, a víta skutočnosť, že Komisia zvažuje revíziu nariadenia o Aarhuskom dohovore;

104. žiada Komisiu, aby splnila scenár 1 diskusného dokumentu Smerom k udržateľnej Európe do roku 2030, ako to požadoval Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. marca 2019 s názvom Výročná strategická správa o implementácii a plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja ([5]), v ktorom sa okrem iného vyžaduje, aby sa do programov EÚ a jej členských štátov týkajúcich sa lepšej právnej regulácie začlenila prvá zásada udržateľnosti;

105. zdôrazňuje, že 8. environmentálny akčný program musí odrážať ambície uvedené v európskom ekologickom dohovore a musí byť v úplnom súlade s implementáciou cieľov udržateľného rozvoja a byť hnacou silou ich zavádzania;

106. poukazuje na veľkú klimatickú a environmentálnu stopu, ktorú spotreba EÚ zanecháva v krajinách mimo EÚ; vyzýva Komisiu, aby vypracovala cieľ na zníženie celosvetovej stopy spotreby a výroby v EÚ s ohľadom na hranice planéty Zem; v tejto súvislosti víta zámer Komisie podporovať trvalo udržateľné dodávateľské reťazce s cieľom zvýšiť výhody obehového hospodárstva doma aj vo svete;

EÚ ako globálny líder

107. zdôrazňuje, že EÚ ako najväčší jednotný trh na svete môže stanoviť normy, ktoré sa uplatňujú v rámci globálnych hodnotových reťazcov, a domnieva sa, že EÚ by mala posilniť svoj politický dosah na základe „diplomacie v záujme ekologického dohovoru“, ako aj „diplomacie v oblasti klímy“; domnieva sa, že EÚ by mala stimulovať diskusiu v iných krajinách s cieľom zvýšiť ich ambície v oblasti klímy a mala by byť ambicióznejšia pri stanovovaní nových noriem pre udržateľný rast a využívať svoju hospodársku váhu na formovanie medzinárodných noriem, ktoré sú minimálne v súlade s ambíciami EÚ v oblasti životného prostredia a klímy; zdôrazňuje, že EÚ musí zohrávať úlohu pri zabezpečovaní spravodlivého a riadneho prechodu vo všetkých častiach sveta, najmä v regiónoch, ktoré sú vo veľkej miere závislé od výroby fosílnych palív;

108. víta celosvetové hnutia proti zmene klímy, napríklad hnutie Piatky za budúcnosť, vďaka ktorým sa klimatická kríza dostáva do popredia verejnej diskusie a povedomia;

109. považuje európsky ekologický dohovor za príležitosť znovu oživiť európsku verejnú diskusiu; zdôrazňuje význam zapojenia občanov vrátane národných a regionálnych parlamentov, ako aj občianskej spoločnosti a zainteresovaných strán, ako sú mimovládne organizácie, odbory a podniky, do prípravy a vykonávania európskeho ekologického dohovoru;

110. zdôrazňuje, že obchod môže byť dôležitým nástrojom, ktorý podporuje udržateľný rozvoj a pomáha v boji proti zmene klímy; domnieva sa, že ekologickým dohovorom by sa malo zabezpečiť, aby všetky medzinárodné obchodné a investičné dohody obsahovali silné, záväzné a vynútiteľné kapitoly o udržateľnom rozvoji, a to aj o klíme a životnom prostredí, a to pri úplnom rešpektovaní medzinárodných záväzkov, najmä Parížskej dohody, a pri dodržiavaní pravidiel WTO; víta zámer Komisie urobiť z Parížskej dohody základný prvok všetkých budúcich obchodných a investičných dohôd a zabezpečiť, aby všetky chemické látky, materiály, potraviny a iné výrobky uvedené na európsky trh boli v úplnom súlade s príslušnými predpismi a normami EÚ;

111. domnieva sa, že neúspech konferencie COP 25 v Madride dosiahnuť konsenzus o vyššej globálnej úrovni ambícií v oblasti klímy, ako aj odstúpenie Spojených štátov od Parížskej dohody poukazujú na rastúcu potrebu vedúceho postavenia EÚ na svetovej scéne a že bude potrebné, aby EÚ posilnila svoju diplomaciu v oblasti klímy a životného prostredia a zintenzívnila dvojstranné vzťahy s partnerskými krajinami, najmä pred konferenciou COP 26 v Glasgowe a konferenciou COP 15 v Kunmingu v Číne; považuje konferenciu COP 26 za kľúčový moment, ktorý buď naruší, alebo posilní integritu Parížskej dohody;

112. víta dôraz, ktorý sa kladie na diplomaciu v oblasti klímy, a trvá na tom, že v záujme dosiahnutia výsledkov musí EÚ vystupovať jednotne, zabezpečiť jednotnosť a súdržnosť medzi všetkými svojimi politikami a naprieč politickým cyklom, a to v súlade so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja, a holistickým spôsobom pristupovať k diplomacii EÚ v oblasti klímy a životného prostredia vytvorením prepojení medzi zmenou klímy, ochranou biodiverzity, udržateľným rozvojom, poľnohospodárstvom, riešením konfliktov a bezpečnosťou, migráciou, ľudskými právami a humanitárnymi a rodovými otázkami; zdôrazňuje, že všetky vonkajšie činnosti EÚ by mali prejsť „zelenou kontrolou“;

([5]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0220.

Streda 15. januára 2020

113. vyzýva Komisiu, aby v rámci svojho úsilia presadzovať EÚ ako lídra medzinárodných rokovaní o klíme a biodiverzite navrhla konkrétny akčný plán na splnenie záväzkov týkajúcich sa obnoveného päťročného akčného plánu pre rodovú rovnosť schváleného na 25. konferencii zmluvných strán (posilnený pracovný program z Limy), podporovala rodovú rovnosť v rámci procesu UNFCCC a aby vytvorila stále kontaktné miesto EÚ pre rodovú rovnosť a zmenu klímy s dostatočnými rozpočtovými zdrojmi na vykonávanie a monitorovanie opatrení v oblasti zmeny klímy v EÚ a na celom svete;

114. pripomína, že zmena klímy oslabuje pokrok v rozvoji a znižovaní chudoby a do roku 2030 by mohla uvrhnúť milióny ľudí do extrémnej chudoby; trvá preto na tom, že ekologický dohovor a vykonávanie Agendy 2030 by mali byť úzko prepojené;

115. opakuje, že je potrebné zaoberať sa dramatickými dôsledkami, ktoré má zmena klímy na dlhodobý hospodársky rozvoj rozvojových krajín, najmä najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových krajín; domnieva sa, že štáty, ktoré sú veľkými emitentmi CO2, ako sú členské štáty EÚ, majú morálnu povinnosť pomôcť rozvojovým krajinám prispôsobiť sa zmene klímy; domnieva sa, že spolupráca EÚ s rozvojovými krajinami by mala zahŕňať stratégie v oblasti klímy ako základnú súčasť individuálneho prístupu založeného na potrebách a zabezpečiť zapojenie miestnych a regionálnych zainteresovaných strán – vrátane vlád, súkromného sektora a občianskej spoločnosti – a mala by zabezpečiť súlad s vnútroštátnymi plánmi a stratégiami partnerských krajín v oblasti klímy;

116. zdôrazňuje, že EÚ by mala rozvojovým krajinám poskytovať dodatočnú finančnú a technickú pomoc na ich ekologickú transformáciu; vyzýva najmä EÚ, aby zintenzívnila svoje financovanie v oblasti klímy určené rozvojovým krajinám, najmä najmenej rozvinutým krajinám, malým ostrovným rozvojovým štátom a nestabilným krajinám, a aby uprednostňovala investície do budovania odolnosti, inovácií, adaptácie a nízkouhlíkových technológií a infraštruktúry, ktorá je priaznivá a šetrná pre klímu, s cieľom reagovať na zintenzívnenie prírodných katastrof; domnieva sa, že je potrebné vyvinúť väčšie úsilie, pokiaľ ide o výmenu poznatkov, budovanie kapacít a prenos technológií do rozvojových krajín;

117. zdôrazňuje, že komplexná stratégia pre Afriku a budúca dohoda o partnerstve AKT – EÚ predstavujú jedinečné príležitosti na realizáciu vonkajších aspektov ekologického dohovoru, na preskúmanie partnerstva EÚ s rozvojovými krajinami z hľadiska klímy a životného prostredia a na zosúladenie politík EÚ s jej najnovšími medzinárodnými záväzkami;

118. podporuje ambíciu Komisie ukončiť vývoz odpadu z EÚ a posilniť obehové hospodárstvo na celom svete; vyzýva na zavedenie globálneho zákazu používania plastov na jedno použitie;

119. vyzýva Komisiu, aby prevzala iniciatívu s cieľom dosiahnuť medzinárodnú dohodu zameranú na boj proti šíreniu antimikrobiálnej rezistencie a čoraz častejšiemu výskytu infekčných chorôb; žiada Komisiu a členské štáty, aby sa náležite zaoberali rizikom nedostatku liekov;

o

o o

120. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.